

ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ: НОВА ОСВІТНЯ СТРАТЕГІЯ ПІДГОТОВКИ

Статтю присвячено науково-теоретичному аналізу проблеми формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі професійної підготовки. Проаналізовано різні підходи до уточнення й визначення сутності понять і конструктів: «компетентнісний підхід», «компетентність», «діагностика», «діагностична компетентність».

Компетентнісний підхід подано як основний інструмент посилення професійної підготовки майбутніх корекційних педагогів, переорієнтацію із процесу на результат освіти в її діяльнісному вимірі.

Доведено: сучасний корекційний педагог покликаний оригінально, раціонально й цілісно мислити, швидко адаптуватися в динамічному соціумі, прогнозувати майбутній розвиток подій, передбачати наслідки ухвалених рішень у контексті морально-етичної відповідальності, уміти безконфліктно вирішувати професійні проблеми, виступати активним учасником, координатором процесу комплексного індивідуального корекційного розвитку й супроводу дитини на засадах толерантності.

Діагностичну компетентність майбутнього корекційного педагога розглянуто як динамічне, розвивальне утворення, що інтегрує сукупність знань, умінь, цінностей, ставлень, синтез професійного й когнітивного досвіду, якого набув педагог через освітню практику, здатний до своєчасного виявлення в дітей із порушеннями психофізичного розвитку й цілеспрямованої корекції виявлених порушень та прогнозування можливих наслідків, запобігання таким, усвідомлюючи соціально-моральну відповідальність за результати власної діяльності.

Установлено: результативність і успішність формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у динамічних умовах сьогодення залежать від комплексу сформованості в них загальних і спеціальних компетентностей, знання психолого-педагогічних особливостей вікового й особистісного розвитку дітей із психофізичними порушеннями, умінь виявляти ці закономірності й показники; проведення загальної діагностики (медичний і соціально-психолого-педагогічний напрями) і діагностичного, корекційного та прогностичного дослідження; умінь аналізувати отримані результати діагностування якісно і кількісно; прогнозування перспектив корекційного навчання кожної дитини; умінь здобувачів вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» до рефлексії власної поведінки, здатності здійснювати самоаналіз, самооцінку, аналіз діяльності інших корекційних педагогів.

Ключові слова: *діагностика, діагностична компетентність, майбутні корекційні педагоги, діти з порушеннями психофізичного розвитку.*

Постановка проблеми в загальному вигляді і її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Актуальність порушеної проблеми зумовлена пріоритетністю невідкладного завдання підготовки дітей із психофізичними порушеннями до їхньої успішної інтеграції в освітній простір закладів загальної середньої освіти, що, своєю чергою, зумовлює суспільний запит на професійну підготовку корекційних педагогів, які здатні до активної й ефективної соціальної взаємодії з усіма учасниками комплексного супроводу кожної дитини та її сім'ї.

З огляду на це, успішна професійна діяльність корекційного педагога вимагає сформованості високого рівня їхньої фахової компетентності. Серед ключових компетентностей, які мають опанувати здобувачі корекційної освіти, діагностична має пріоритетне значення.

Низка державних нормативно-правових документів підтверджує вектор корекційної спрямованості освітнього процесу, зокрема: закони України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про охорону дитинства» (2001 р.), Конвенція про права осіб з інвалідністю (2010 р.), постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» (2011 р.), «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти» (2019 р.), Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (2013 р.), наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання» (2010 р.) та інші. У них закладено напрями модернізації системи інклюзивної освіти, її освітньо-правові засади, шляхи суттєвого оновлення змісту,

організаційних форм і технологій навчання, особливості корекційного навчання здобувачів освіти з метою цілісної організації їхньої життєдіяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Фундаментальною основою дослідження є праці, у яких частково презентовано окремі аспекти окресленої проблеми:

– розвиток теорії компетентнісного підходу в освіті (вітчизняні вчені: Т. Андрющенко, І. Бех, Н. Бібік, С. Гончаренко, М. Греб, П. Давидов, І. Драч, С. Калашнікова, В. Луговий, О. Овчарук, Н. Побірченко, О. Савченко, Л. Суценок, Ж. Таланова, Л. Хоружа, Г. Шевченко, О. Якимчук та інші; зарубіжні науковці: Дж. Боуден, А. Бермус, М. Лейтер, А. Морі, Дж. Равен, Ф. Раймерз, Е. Тоффлер та інші);

– професійна підготовка майбутніх фахівців з корекційної освіти (М. Берегова, В. Бондар, Л. Вавіна, Л. Григор'єва, Л. Гренюк, І. Дмитрієва, Т. Дягтяренко, О. Колишкін, Г. Лопатіна, Н. Малюхова, Н. Пахомова, Л. Прядко, В. Синьов, В. Тарасун, Л. Томіч, Л. Шеремет та інші);

– формування діагностичної компетентності майбутніх фахівців (К. Крачун, А. Кужільна, А. Фастівець, П. Хоменко);

– питання освіти дітей із психофізичними порушеннями (М. Буйняк, Л. Гречко, В. Засенко, С. Лупінович, С. Миронова, Л. Прохоренко, В. Тарасун, С. Хоменко);

– науково-методичні засади психолого-педагогічної діагностики розвитку й супроводу дітей з обмеженими можливостями здоров'я (С. Бричок, М. Буйняк, О. Гнітій, Т. Жук, М. Коць, К. Крутій, І. Луценко, І. Макаренко, Н. Манько, А. Обухівська, Л. Трофименко, Л. Федорович, С. Хоменко, Ю. Шалівська, Г. Якимчук, Т. Ятчук та інші).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На основі ґрунтовного аналізу науково-методичних праць установлено, що нині накопичено значний досвід, присвячений фаховій підготовці майбутніх фахівців із спеціальної / корекційної освіти, водночас, незважаючи на різноплановий спектр досліджуваних явищ із порушеної проблеми, в Україні донині бракує наукових розвідок щодо комплексного розв'язання проблеми формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі професійної підготовки.

Окрім того, у педагогічній дійсності спостерігається низка суперечностей між:

– новим суспільним запитом на висококомпетентних корекційних педагогів, здатних до своєчасного виявлення первинних порушень у розвитку дитини і надання цілеспрямованої корекційної допомоги, і традиційною спрямованістю їхньої професійної підготовки, що неповною мірою забезпечує формування в них діагностичної компетентності;

– наближенням сучасної системи надання освітніх послуг дітям із психофізичними порушеннями до міжнародних стандартів та відсутністю вітчизняних цілісних наукових досліджень із проблеми формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі їхньої професійної підготовки;

– існуванням потужного педагогічного потенціалу корекційно спрямованої освіти та відсутністю розробленої, науково обґрунтованої й експериментально перевіреної цілісної системи заходів у професійній підготовці майбутніх корекційних педагогів, що забезпечуватимуть реалізацію реабілітаційних можливостей освітнього процесу й динамічне моделювання сфери їхньої діяльності.

Мета статті – на основі аналізу й узагальнення психолого-педагогічної та науково-методичної літератури з'ясувати стан розроблення проблеми формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі їхньої професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Орієнтування в динамічному освітньому полі й ефективне вирішення професійних ситуацій і завдань із високою продуктивністю є однією з найважливіших сутнісних ознак реалізації компетентнісного підходу в освіті, щодня набуває максимально потужного соціалізаційного потенціалу. Це виявляється в тому, що відбулася переорієнтація традиційної освітньої парадигми із трансляції знань, формування вмій і навичок на опанування майбутнім фахівцем комплексу трансверсальних компетентностей зі здатністю випускника до набуття ним досвіду самостійного й ефективного вирішення професійних проблем, спрямованого на формування особистісно-професійних якостей, емерджентності, організаторських і лідерських здібностей, з розвиненим критичним, раціональним мисленням.

Ученими доведено, що головним завданням освіти є підготовка людини до повноцінної життєдіяльності в актуальному соціально-цивілізаційному та соціокультурному середовищі, а також вироблення особистісних можливостей адаптації до змінних соціальних, технологічних, професійних, інформаційних умов. Так, О. Якимчук зазначає: «Зважаючи на високу динаміку сучасних суспільних змін у всіх сферах соціального функціонування, людина також має сформулювати досить гнучку, високоадаптивну, інноваційно орієнтовану особистісно-компетентну сферу з високим рівнем світоглядно-культурної свободи» [1, с. 20]. На думку дослідниці, сутність компетентнісного підходу «дозволяє молодій людині краще зорієнтуватися у виборі власної життєвої стратегії; <...> полягає в орієнтації і концентрованій увазі на нову якість освітнього процесу; <...> особистісний рівень означає ціннісне ставлення людини до

отриманих знань чи навичок, диференційований до них підхід, самостійний аналіз їхньої ефективності під час використання в буденних чи професійних практичних обставинах» [1, с. 23].

Відповідно до концептуальних положень дослідниці Л. Сущенко, ціннісно-смысловим вектором компетентнісного підходу є компетентнісно орієнтована освіта, що спрямована в майбутніх фахівців не тільки на отримання поліфункціональних знань, набуття значущих компетентностей, а й на забезпечення органічного поєднання морально-етичної культури й інтелігентності кожної особистості [2].

Українська дослідниця В. Бабенко переконливо доводить, що «компетентнісний підхід має інтеграційну природу і є провідним в оновленні змісту навчання, має гуманітарне підґрунтя і безпосередньо впливає на формування індивіда, розвиненої особистості, фахівця, який не лише здатен автоматично виконувати професійні дії, а й уміє налагоджувати контакт зі співрозмовником, ухвалювати рішення, знаходити шляхи подолання конфліктів» [3, с. 55].

Компетентнісний підхід крізь призму сучасної теорії та практики педагогічної науки, за теорією Л. Сущенко та Н. Білоконь, розглядається як сучасний орієнтир, спрямований на вдосконалення й оптимізацію освітнього процесу (відповідно до нової мети освіти), і забезпечує формування спроможності особистості відповідати запитам сучасного суспільства, здатним до самореалізації, самовдосконалення упродовж життя. Тобто відбувається зміщення акценту зі знаннєвої парадигми на компетентнісну, в основі якої лежить ідея діяльнісного (активного) характеру змісту освіти [4, с. 64].

Підбиваючи підсумок вищезазначеному, варто підкреслити, що компетентнісний підхід ми розглядаємо як основний інструмент посилення професійної підготовки майбутніх корекційних педагогів, переорієнтацію із процесу на результат освіти в її діяльнісному вимірі. Це виявляється в тому, що нові виклики сьогодення актуалізують проблему формування нової генерації корекційних педагогів на засадах випереджальної фахової підготовки. Сучасний корекційний педагог покликаний оригінально, раціонально й цілісно мислити, швидко адаптуватися в динамічному соціумі й моделювати сферу власної професійної діяльності, прогнозувати майбутній розвиток подій, передбачати наслідки ухвалених рішень у контексті морально-етичної відповідальності, уміти взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу, безконфліктно вирішувати професійні проблеми, виступати активним учасником, координатором процесу комплексного індивідуального корекційного розвитку й супроводу дитини на засадах толерантності, використовувати ефективні тактики самоздійснення, саморозвитку та самовдосконалення.

Саме це й визначає, на нашу думку, пріоритетні сутнісні параметри компетентнісного підходу у професійній освіті, який не заперечує необхідності знаннєвої бази, ідеться про здобуття компетентностей як інтегрального результату цього процесу. А показниками професійної компетентності фахівця є зазвичай знання, уміння, навички, професійна позиція фахівця, індивідуально-психологічні особливості (якості, здібності), акмеологічні й аксіологічні інваріанти професіоналізму.

Підготовка конкурентоспроможних фахівців із спеціальної освіти в умовах сьогодення перебуває у фокусі уваги як держави, так і соціуму, передбачає процес, спрямований на отримання ними кваліфікації, яка дозволить ефективно вирішувати професійні проблеми і завдання інноваційного характеру.

Дослідниця проблем професійної підготовки корекційних педагогів в умовах інклюзивної освіти М. Берегова розглядає цей процес «як формування в них здатності вирішувати освітні, розвивальні та виховні завдання, що стосуються організації спільного навчання дітей із нормальним і порушеним розвитком; результатом такої підготовки є формування у вчителів-дефектологів готовності і здатності: створювати корекційно-розвивальне середовище в умовах інклюзивного освітнього простору і використовувати ресурси, наявні для розвитку всіх дітей; знати психолого-педагогічні закономірності й особливості вікового й особистісного розвитку дітей з особливостями психофізичного розвитку, що перебувають в умовах інклюзивного освітнього середовища, і вміти виявляти ці закономірності й особливості; уміти відбирати оптимальні способи організації навчання в умовах інклюзивної освіти, а також проектувати навчальний процес для спільного навчання дітей із нормальним і порушеним розвитком; застосовувати різні способи педагогічної взаємодії між усіма суб'єктами корекційно-освітнього процесу, орієнтовані на ціннісне ставлення до дітей з особливостями психофізичного розвитку й інклюзивної освіти загалом; здійснювати професійну самоосвіту з питань спільного навчання дітей із нормальним і порушеним розвитком» [5, с. 16].

Згідно з теорією М. Шеремет, у підготовці корекційних педагогів визначальною і провідною має бути роль науки; педагоги закладів вищої освіти мають здійснювати цілеспрямовану підготовку висококваліфікованих кадрів за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями і випускати корекційних педагогів, конкурентоспроможних у світовій системі спеціальної освіти [6].

У науковому доробку групи авторів (В. Синьов, Д. Супрун, М. Шеремет) «Тенденції професійної підготовки фахівців спеціальної освіти в системі вищої школи» акцентується, що «особливої

актуалізації набуває питання оптимізації й інтенсифікації професійної підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти, професійна діяльність яких спрямована на соціалізацію дітей із порушеннями психофізичного розвитку. Сучасні науковці акцентують увагу на необхідності модернізації системи даної підготовки у вищій школі, зокрема, оновленні змісту, інтеграції у процес їх підготовки інноваційних технологій, методів та форм організації навчання» [7, с. 41].

Отже, за зазначеними вище теоретичними положеннями, з якими ми цілком погоджуємося, увагу акцентовано на підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців-професіоналів нової генерації в галузі спеціальної освіти, здатних до активної, ефективної взаємодії з дітьми із психофізичними порушеннями (інтелекту, зору, слуху, мовлення, емоційно-вольової та рухової сфер), які мають максимально забезпечити можливість включення здобувачів освіти в загальноосвітній процес.

Що стосується внутрішньої освітньої політики України, то можемо зазначити, що на державному рівні сформовано певну законодавчу базу щодо розвитку вищої освіти, розроблено Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – бакалавра з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 016 «Спеціальна освіта», який затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2020 р. № 799.

Так, у переліку компетентностей сутністю інтегральної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальної освіти зазначено: «здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невідомістю умов» [8].

У Стандарті вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» у змісті спеціальних компетентностей наголошено на готовності майбутніх фахівців із корекційної педагогіки до діагностико-консультативної діяльності (СК-8). Результати навчання презентовано так: РН4 – застосовувати для розв'язування складних завдань спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти; РН6 – планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з

особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей; РН8 – організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність [8].

Здійснений аналіз засвідчує, що у Стандарті вищої освіти акцентується на необхідності здійснення психолого-педагогічної діагностики дітей із метою своєчасного виявлення й подолання недоліків у їхньому розвитку.

Отже, у межах функціонального аналізу науково-методичних праць, посібників, монографій, дисертаційних досліджень установлено: натеper питання формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у науці розроблене фрагментарно.

У результаті проведеного аналізу довідниково-енциклопедичних джерел доходимо висновку, що діагностику дослідники розглядають як загальний підхід, обґрунтування всіх аспектів освітнього процесу, а також визначення його результатів, а діагностування – як складник процесу практичної психолого-педагогічної діяльності, своєчасне виявлення, установлення первинного дефекту й цілеспрямовану корекційно-розвивальну роботу педагога над виявленими порушеннями, подолання вторинних наслідків.

Вельми цікава для нашого дослідження позиція української дослідниці А. Фастівець, яка діагностичну компетентність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації визначає як інтегративну властивість особистості, яка має складну системну організацію, є сукупністю, взаємодією та взаємопроникненням педагогічного й медико-біологічного компонентів, ступінь сформованості яких відображає готовність і здатність майбутнього фахівця використовувати сучасні методики оцінювання функціонального стану у процесі збереження та зміцнення фізичного, психічного, соціального й духовного здоров'я особистості або групи людей [9].

Діагностичну компетентність педагога в довідникових джерелах презентовано як здатність фахівця здійснювати психолого-педагогічне обстеження дітей і підлітків, їх груп та колективів, визначення причин, що ускладнюють їхній розвиток та навчання, за допомогою спеціально розроблених наукових методів.

З'ясування сутності цих понятійних конструктів надало можливість діагностичну компетентність майбутнього корекційного педагога розглядати як динамічне, розвивальне утворення, що інтегрує сукупність знань, умінь, цінностей, ставлень, синтез професійного й когнітивного досвіду, якого набув педагог через освітню практику, здатний до своєчасного виявлення в дітей із порушеннями

психофізичного розвитку й цілеспрямованої корекції виявлених порушень та прогнозування можливих наслідків, запобігання таким, усвідомлюючи соціально-моральну відповідальність за результати власної діяльності.

Отже, відповідно до авторської концепції, нашу увагу сфокусовано на корегуванні цілей та змісту вищої освіти в контексті формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у процесі їхньої професійної підготовки:

- спеціальний педагог виступає як активний учасник корекційно спрямованого освітнього процесу, координатор комплексного індивідуального супроводу дитини з атиповим психофізичним розвитком;

- створення освітнього середовища корекційно-розвивального характеру, яке сприятиме розвитку як дітей з особливими освітніми потребами, так і дітей із віковою нормою;

- залучення батьків до освітнього процесу, їхня участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми проблемами, налагодження партнерських відносин;

- створення доброзичливого емоційного підґрунтя, чуттєвої основи контакту між усіма учасниками корекційно спрямованого освітнього процесу, установлення особистого контакту фахівця зі спеціальної освіти з кожною дитиною на засадах толерантності, гуманізму, тактовності й етalonного рівня педагогічної культури;

- глибоке усвідомлення соціально-моральної відповідальності за результати своєї діяльності, за якість отриманих результатів;

- максимально раннє виявлення первинних порушень, грамотна діагностика потреб дитини із проблемами розвитку, правильно організована рання корекційна допомога;

- активізація мотиваційних ресурсів професійного самоздійснення, ціннісна настанова майбутніх корекційних педагогів на саморозвиток, поступове сходження до вершин фахової майстерності, досконалості та професіоналізму.

Висновки і пропозиції. Отже, на основі аналізу широкого кола джерел і наукових праць із досліджуваної проблеми визначено, що специфічною ознакою професійної діяльності майбутніх корекційних педагогів є її інтегрований характер (соціальний, корекційний, виховний, етичний, освітній аспекти).

Установлено: результативність та успішність формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у динамічних умовах сьогодення залежать від комплексу сформованості в них загальних і спеціальних компетентностей, знання психолого-педагогічних особливостей вікового й особистісного розвитку дітей із психофізичними порушеннями, умінь виявляти ці закономірності й показники;

проведення загальної діагностики (медичний і соціально-психолого-педагогічний напрями) і діагностичного, корекційного та прогностичного дослідження; стабільного емоційного стану під час роботи з дітьми із проблемами психофізичного розвитку; умінь аналізувати отримані результати діагностування якісно і кількісно; прогнозування перспектив корекційного навчання кожної дитини; умінь здобувачів вищої освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» до рефлексії власної поведінки, здатності заспокоїтися у критичних ситуаціях, здійснити самооцінку, аналіз діяльності інших корекційних педагогів.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у здійсненні узагальнення й систематизації поглядів науковців на проблему формування діагностичної компетентності майбутніх корекційних педагогів у вимірах зарубіжної думки.

Список використаної літератури:

1. Якимчук О. Компетентнісний підхід в освіті: українські реалії. *Вища освіта України*. 2020. № 3. С. 19–25.
2. Сущенко Л. Домінанти морально-етичної спрямованості професійної підготовки майбутніх педагогів у ВНЗ. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки* : збірник наукових праць / за ред. Т. Степанової. Миколаїв, 2017. № 2 (57). С. 448–454.
3. Бабенко В. Компетентнісний підхід як об'єкт теоретичного аналізу в педагогічній науці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського. Серія «Педагогіка»*. 2018. Вип. 5 (124). С. 52–58.
4. Сущенко Л., Білоконь Н. Компетентнісний потенціал ігрових методів навчання в Новій українській школі: зміст та дидактична стратегія. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : збірник наукових праць / редкол. : А. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя : КПУ, 2021. Т. 2. Вип. 74. С. 63–68.
5. Берегова М. Підготовка майбутнього корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: формування професійних компетентностей. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. № 3 (62). Т. 2. С. 14–18.
6. Шеремет М. Основні тенденції модернізації підготовки корекційних педагогів в умовах реформування освітньої галузі. *Логопедія*. 2011. № 1. С. 3–5.
7. Синьов В., Супрун Д., Шеремет М. Тенденції професійної підготовки фахівців спеціальної

освіти в системі вищої школи. *Вища освіта України*. 2020. № 1. С. 34–41.

8. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – ступеня бакалавра – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України

від 16.06.2020 р. № 799. Вид. офіц. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2020. 17 с.

9. Фастівець А. Формування діагностичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя, 2015. 20 с.

Levina N. Forming Diagnostic Competence of Future Correctional Teachers: New Professional Training Strategy

The article deals with the fundamental analysis of the formation of future correctional teachers' diagnostic competence in the process of their professional training. Different approaches are analysed to specify and define such concepts and constructs as "competence approach", "competence", "diagnostics", "diagnostic competence".

The competence-based approach is presented as the main tool for the improvement of the professional training of future correctional teachers, reorientation from the process to the result of education in its activity dimension.

It is proved that modern correctional pedagogy is meant to think originally, rationally and holistically, adapt quickly in a dynamic society, forecast future developments, take into account the consequences of the decisions taken in the context of moral and ethical responsibility, be able to address professional challenges avoiding conflicts, be active participant and coordinate the process of comprehensive individual correctional development and support children on the basis of tolerance.

Future correctional teachers' diagnostic competence is considered as a dynamic, developmental education that integrates a set of knowledge, skills, values, attitudes. It is also presented as a synthesis of professional and cognitive experience gained by the teacher through educational practice, capability of timely detection of psychophysical disorders and their targeted correction, forecasting and prevention of possible negative consequences, realizing social and moral responsibility for the operating results.

It is determined that effectiveness and success of future correctional teachers' diagnostic competence in the dynamic conditions of today depend on their general and special competencies, knowledge of such psychological and pedagogical characteristics as age and individual development of children with psychophysical disorders; conducting general diagnostics (medical and socio-psychological-pedagogical aspects), and diagnostic, corrective and prognostic research; ability to analyse the obtained results qualitatively and quantitatively; forecasting the prospects of individual correctional education; the skills of students getting their degree in Specialty 016 "Special education", their abilities to reflect on their own behaviour, keep control in critical situations, conduct self-analysis, self-assessment, analyse the performance of other correctional teachers.

Key words: *diagnostics, diagnostic competence, future correctional teachers, children with psychophysical development disorders.*